

PRESSEMEDDELELSE

19. december 2008

Nyt center skal undersøge hormonforstyrrende stoffer

Et nyt Center for Hormonforstyrrende Stoffer skal øge vores viden om, hvordan hormonforstyrrende stoffer påvirker sundheden og miljøet. Centeret, der netop er åbnet, er et resultat af en politisk aftale indgået under finanslovforhandlingerne i foråret 2008 mellem regeringen og Dansk Folkeparti med tilslutning fra Det Radikale Venstre og Ny Alliance. Der er tale om et helt særligt initiativ, hvor det nye center danner rammen om et tværgående forskningsnetværk, der skal opsamle viden samt overvåge og forske i hormonforstyrrende stoffer målrettet myndighedernes forebyggende arbejde.

"Lige fra mine første dage som miljøminister, har jeg lagt stor vægt på, at få gjort mere ved de hormonforstyrrende stoffer. Desværre er der jo mere og mere der peger på, at udsættelse for hormonforstyrrende stoffer har en sammenhæng med den stigning, vi har set i forekomsten af misdannede kønsorganer hos drenge. Derfor er en af opgaverne for det nye center netop at udrede mulige årsager til denne kedelige udvikling" siger Troels Lund Poulsen (V)

Hormonforstyrrende stoffer mistænkes blandt andet for at medvirke til nedsat forplantningsevne samt udvikling af kræft, hjerte-kar-sygdomme, fedme og diabetes. De menes også at kunne påvirke immunsystemet og hjernens udvikling.

Men i virkeligheden er det kun få stoffer, som vi med sikkerhed véd, virker hormonforstyrrende. Faktisk er en stor del af Miljøstyrelsens viden om de hormonforstyrrende stoffer indtil videre baseret på mistanker, fordi der endnu ikke findes nøjagtige testmetoder, der kan påvise stoffers hormonforstyrrende egenskaber, men også fordi man endnu ikke kender alle de effekter, stofferne kan have.

Ledelsen af centeret består af centerlederen Anna-Maria Andersson, Rigshospitalet, prof. Anders Juul og prof. Niels Erik Skakkebæk fra Rigshospitalet, seniorforsker Ulla Hass fra DTU Fødevareinstituttet, Prof. Philippe Grandjean og prof. Poul Bjerregaaard fra Syddansk Universitet samt prof. Bent Halling-Sørensen fra Farmaceutisk Fakultet på Københavns Universitet. Alle er internationalt anerkendte for mange års arbejde på området. Prof. Skakkebæk er en af pionererne på området og lancerede i starten af 90'erne hypotesen om en sammenhæng med hormonforstyrrende stoffer og effekter på mandlige reproduktionsorganer.

"Jeg er meget tilfreds med, at nogle af vores ypperste forskere inden for området har sagt ja til at indgå i en centerledelse sammen med centerlederen Anna-Maria Andersson fra Rigshospitalets afd. for Vækst og Reproduktion – for det er solid vidensopbygning der skal til, for at løse det komplicerede puslespil om hormonforstyrrende stoffer", siger miljøminister Troels Lund Poulsen.

Centerledelsen står for den daglige drift af centret, koordinering af projekter, kontakten til myndighederne og den faglige videndeling.

Centerledelse og projekter har været i EU-udbud og Miljøstyrelsen har sammen med Sundhedsstyrelsen udvalgt 5 projekter, der skal indgå i centret:

- **"Eksponering af fostre, børn og voksne til hormonforstyrrende stoffer:** Mulig betydning for udvikling af kryptorkisme, hypospadi og fedme, dårlig sædkvalitet, nedsat fertilitet og andre hormonsygdomme", herunder en udredning om mulige årsagssammenhænge for misdannelser hos drengebørn, Anders Juul, Afd. for vækst og reproduktion, Rigshospitalet.
- **"Kombinationseffekter af hormonforstyrrende stoffer, herunder pesticider"**, Ulla Hass, Afd. for Toksikologi og Risikovurdering, DTU Fødevareinstituttet.
- **"Undersøgelse af hormonforstyrrende kemikalier i vandløb"**, Pia Lassen, Afdelingen for Miljøkemi og Mikrobiologi, Danmarks Miljøundersøgelser, Århus Universitet.
- **"Kryptorkisme og hypospadi: Ætiologisk betydning af prænatal miljø-eksponering for phthalater og tobaksrøg: Et biomarkørstudie med måling af phthalater og kotinin i fostervand"**, Morten Søndergaard Jensen, Arbejdsmedicinsk klinik, Århus Universitetshospital.
- **"Hormonlignende Xenobiotika og kvinders reproduktion: Effekt af phthalater"**, Gunnar Vase Toft, Arbejdsmedicinsk klinik, Århus Universitetshospital.

Projekterne løber over et par år og kan forhåbentlig kan bidrage med ny viden, til gavn for myndighedernes forebyggende arbejde. Arbejdet kan blandt andet få indflydelse på, hvordan EU i fremtiden regulerer anvendelsen af specifikke hormonforstyrrede stoffer.

Hvor kommer stofferne fra?

Vi udsættes især for hormonforstyrrende stoffer gennem vores fødevarer. Stofferne stammer blandt andet fra tidligere tiders forurening, rester af sprøjtemidler og andre kemikalier, emballage og anden industriel forarbejdning. Der findes også mistænkte stoffer i miljøet omkring os og i forbrugerprodukter, som f.eks. kosmetik.

Der er afsat i alt 7,1 mio. kr. over 2 år til administration, etablering og drift af centret.

Yderligere oplysninger:

Pressemedarbejder, Thomas Hag, tlf: 22 48 10 30, departementet

Kontorchef, Henrik Søren Larsen. tlf. nr. 72 54 42 90, Miljøstyrelsen

Centerleder Anna-Maria Andersson, Rigshospitalet, tlf. nr. 35 45 09 80